

Akadémia umení
v Banskej Bystrici
→ Fakulta
dramatických
umení

Horná 95, 974 01 Banská Bystrica

Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava

Výzva na podávanie príspevkov na medzinárodnú vedeckú konferenciu

BLÍZKOSŤ – OSAMELOSŤ- REZILIENCIA

(22. ročník medzinárodnej Banskobystrickej teatrologickej konferencie)

Organizátor: Fakulta dramatických umení Akadémie umení v Banskej Bystrici;
Ústav divadelnej a filmovej vedy Centra vied o umení
Slovenskej akadémie vied

Dátum a miesto konania: 14. – 15. november 2025, Banská Bystrica

Východiská konferencie:

Blízkosť, osamelosť a reziliencia predstavujú tri dimenzie, ktoré dnes vplývajú na (seba)reflexiu a (seba)identifikáciu človeka v čase akcelerovaných zmien, nových výziev aj výnimočných príležitostí. Dotýkajú sa medziľudských vzťahov, emocionality, psychickej odolnosti, identitných prejavov, ako aj inštitucionálneho zázemia či vzdelávacích stratégií.

Potrebujeme tieto javy nielen poznať, ale aj im porozumieť. Reflektovať ich, kriticky prijímať, premieňať alebo prehodnocovať.

Zaujíma nás, ako divadlo reaguje na túto komplexnú situáciu: ako tematizuje potrebu vzájomnosti, kolektívnej tvorby, integrácie, a zároveň odráža tendencie smerujúce k individualizmu – v zmysle výnimočnosti, ale aj osamelosti tvorby a tvorcov, ich segregácie či izolácie.

Blízkosť a osamelosť sa v divadle často viažu na skúsenosť našej doby – generujú potrebu reziliencie ako schopnosti vytrvať, adaptovať sa a nachádzať nové cesty. Tieto javy skúmame na rôznych úrovniach: v dramatických textoch, scénickej a performatívnej tvorbe, v kultúrnych a vzdelávacích inštitúciách, vo vzťahu k divákovi, ale aj v rámci medzižánrových a interdisciplinárnych prienikov. Rovnako je dôležité sledovať, ako sa tieto tri dimenzie odrážajú v samotnom postavení divadla v spoločenskom a umeleckom diskurze.

Otvorené tematické okruhy:

- **Smerovania súčasného divadla: medzi kontinuitou a zmenou**
K čomu súčasné divadlo inklinuje a od čoho sa vzdáľuje? Ktoré tradície si udržiava a čo naopak opúšťa? Ako sa prejavuje schopnosť divadla a tvorcov odolávať tlaku vonkajších okolností – ako vo forme, tak v obsahu? Má ešte zmysel považovať divadlo len za umenie?
- **Blízkosť, osamelosť a odolnosť ako existenciálne témy v divadelnej tvorbe**
Ako sa tieto fenomény objavujú v dramatických textoch, inscenáciách a performanciách? Aké nové spôsoby stvárnenia individuálnej či kolektívnej skúsenosti ponúka súčasné divadlo? Dokáže divadelná situácia stále plniť poznávaciu, existenciálnu alebo transformačnú funkciu?
- **Divadlo ako priestor vzťahov: stratégie budovania blízkosti**
Akými prostriedkami vytvára divadlo vzťahy – medzi tvorcami, medzi tvorcom a divákom,

Akadémia umení
v Banskej Bystrici
→ Fakulta
dramatických
umení

Horná 95, 974 01 Banská Bystrica

Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava

medzi rôznymi komunitami? Ako sa menia formy interakcie (napr. imerzívne formy, komunitné divadlo, participatívne diela)? Môže byť divadlo prostriedkom integrácie, alebo vytvára nové formy vylúčenia?

*Osobitnú pozornosť chceme venovať **výrazným tvorivým individualitám**, ktoré niekedy pôsobia na okraji hlavného prúdu, často ako „osamelí bežci“, no ich umelecké gestá sú zásadné a menia perspektívu doby naprieč generáciami. Kde sa rodí ich odolnosť voči nepochopeniu či izolácii? Ako ich diela formujú hodnoty, ktoré v čase dozrievajú do umeleckého a spoločenského vplyvu?*

- **Scénické stvárnenia blízkosti a osamelosti: minimalizmus, introspekcia, solitérne gestá, absurdno a paradox**

Ako sa v súčasnom divadle tematizuje alebo manifestuje blízkosť a osamelosť – ako existenciálne stavy, tvorivé impulzy, dôsledky spoločenského tlaku či symptóm generačného zneistenia? Aké inscenačné stratégie – od intímnych, minimalistických foriem až po hromadné a expresívne performancie – sprostredkujú skúsenosť osamelosti, ticha, odstupu či nezapadnutia?

Je súčasné divadlo priestorom absurdnosti, paradoxov, rozporuplných gest a narušenej logiky, a aký význam má tento spôsob inscenovania sveta? Slúži ako kritický nástroj, alebo ako zrkadlo kolektívneho zneistenia? Kedy sa stáva produktívnym vyjadrením komplexnej reality a kedy únikom?

- **Divadlo a reziliencia: umenie ako odpoveď na krízu**

Ako divadlo napomáha formovaniu odolnosti jednotlivcov a komunit – v zmysle psychickej, sociálnej či kultúrnej reziliencie? Akú úlohu pritom zohráva divadelná tvorba, divadlo vo verejnom priestore, sociálne angažované projekty či reflexia traumy?

- **Divadlo vo vzdelávacích a sociálnych kontextoch**

Aké pedagogické prístupy v umeleckom vzdelávaní podporujú rozvoj tvorivosti, emocionálnej inteligencie, empatie a schopnosti zvládať výzvy? Ako divadelné vzdelávanie reaguje na meniace sa potreby študentov, vrátane skúseností s izoláciou či duševným zdravím?

Ciele konferencie:

Cieľom konferencie je medzinárodná výmena poznatkov a skúseností o témach blízkosti, osamelosti a reziliencie v súčasnom divadle a divadelnej komunite. Vítané sú príspevky z umeleckej, humanitnej i spoločensko-vednej perspektívy, ako aj z praxe divadelnej tvorby, kultúrneho manažmentu a vzdelávania. Podnetné môžu byť aj historické sondy či interdisciplinárne prístupy.

Ako každý rok, aj tentoraz bude Banskobystrická teatrologická konferencia priestorom pre otvorený dialóg – medzi teoretikmi a praktikmi, etablovanými odborníkmi aj začínajúcimi výskumníkmi a výskumníčkami, študentmi a študentkami doktorandského stupňa.

doc. PhDr. Elena Knopová, PhD.
garantka konferencie

Horná 95, 974 01 Banská Bystrica

Dúbravská cesta 9, 841 04 Bratislava

Prihlasovanie konferenčných príspevkov:

Príspevky na konferenciu je možné prihlásiť formou zaslania vyplneného registračného formulára na adresu konferenciafdu@aku.sk najneskôr do **19. 9. 2025**.

Názov príspevku s krátkym abstraktom (max. 1000 znakov) a kľúčovými slovami je potrebné uviesť v slovenskom a/ alebo anglickom jazyku.

O zaradení/nezaradení príspevku na konferenciu Vás budeme informovať najneskôr do **3. 10. 2025**.

Autorom pozvaných konferenčných príspevkov bude zaslané písomné potvrdenie o pozvaní. Jednotlivé konferenčné príspevky prispôbte štandardnej dĺžke vystúpenia **max. 20 minút** v slovenskom alebo anglickom jazyku. (V prípade vystúpenia v iných jazykoch je potrebné sa o tom vopred dohodnúť s organizátormi.)

Registračný poplatok pre účastníkov konferencie je **25 €**, bližšie informácie o spôsobe platby budú zaslané autorom/autorkám e-mailom po potvrdení akceptácie ich príspevkov programovým a vedeckým výborom.

Vybrané konferenčné príspevky (rozsah max. 20 normostrán) sa stanú na základe súhlasu ich autorov a recenzného posúdenia súčasťou zborníkovej publikácie s plánovaným vydaním ešte v roku 2025. Finálne verzie príspevkov do zborníka je preto potrebné zaslať na adresu konferenciafdu@aku.sk najneskôr do **10. 11. 2025**.

Program konferencie a abstrakty príspevkov budú zverejnené na webovej stránke <https://fdu.aku.sk/sk/aktivity-fakulty/podujatia.html>.

V prípade otázok, kontaktujte členov organizačného výboru na adrese: konferenciafdu@aku.sk.

Konferencia sa uskutoční vďaka podpore z verejných zdrojov poskytnutých Fondom na podporu umenia a v rámci projektu VEGA č. 2/011/23 Poetika absurdity, nonsensu a paradoxu v súčasnom divadle.

Partnerom konferencie je Slovenské centrum AICT.

